

Morten Helveg Petersen (RV):

Jeg skal gøre det kort og sige, at Det Radikale Venstre selvfølgelig også kan støtte dette forslag. Som redegjort for af tidligere ordførere er der mange positive momenter i det, og vi kan give vores fulde støtte til forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Hr. Steen Gade som ordfører.

Steen Gade (SF):

Jeg skal meddele, at SF også kan støtte forslaget. Det er jo en gennemførelse af nogle muligheder, der er en del af FN's havretskonvention, og jeg kan forstå, at en række lande i Europa er i gang med at etablere de her zoner. I den forstand er det vel også naturligt, at vi gør det. Vi vil i udvalget også kigge lidt på, hvornår vi kan få viden om, om Sverige rent faktisk gør det, for det har jo lidt at gøre med, hvordan det i praksis kommer til at fungere. Men vi tilslutter os forslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Næste ordfører er hr. Rune Lund.

Rune Lund (EL):

Jeg vil bare sige, at vi fra Enhedslistens side heller ikke har noget imod det her forslag. Vi er for det, fordi det jo giver de her muligheder for bedre kontrol med smugling og narkotikasmugling m.v., og det ligger inden for rammerne af FN's havretskonvention fra 1982. Så vi kan støtte forslaget.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg skal være lige så kort, som alle ordførerne prisværdigt har været, og takke for den brede tilslutning til forslaget, som er nødvendiggjort af den internationale udvikling i kriminaliteten. Vi skal være opmærksomme på toldspørgsmålet i det videre arbejde.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):
Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Udenrigsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betrag-

ter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 71:

Forslag til folketingsbeslutning om dansk deltagelse i en fredsbevarende FN-operation i Sudan (UNMIS).

Af udenrigsministeren (Per Stig Møller).
(Fremsat 12/4 2005).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Troels Lund Poulsen (V):

I skyggen af den blodige og stadig uløste konflikt i Sudans vestlige Darfurprovins har den islamiske regering i Sudan for nylig indgået en endelig fredsaftale med oprørsgruppen Det Sudanesiske Folks Befrielsesbevægelse i den sydlige del af landet. Dermed sluttede i hvert fald på papiret Afrikas ældste igangværende borgerkrig.

Sudan har næsten uafbrudt været præget af borgerkrig siden uafhængigheden i 1956, og den nuværende konflikt har varet i over 20 år. Konflikten har haft sit udgangspunkt i forskelsbehandlingen mellem det overvejende muslimsk-arabiske nord og det økonomisk mindre udviklede overvejende kristne syd, en udvikling, der har været forstærket af store etniske, religiøse, kulturelle forskelle og uligheder i Afrikas geografisk største land.

Styret i Khartoum har i flere perioder ført en fundamentalistisk islamiserende politik over for ikkemuslimske områder, og introduktion af islamisk sharialovgivning samt administrative begrænsninger af Sydsudans selvstyre var i 1983 den konkrete anledning til en genoptagelse af borgerkrigen.

Kl. 19.10

Med den netop indgåede fredsaftale i januar 2005 venter der nu en langvarig overgangsproces for Sudan. Det giver håb om et mere stabilt Sudan, hvor landets olieresourcer kan anvendes på andet end militært isenkram, forhåbentlig på hospitaler, skoler og veje.

Centralt i fredsaftalen står en mere ligelig fordeling af økonomiske ressourcer og politisk magt. Der er foreløbig aftalt en 6-årig overgangsperiode med en samlingsregering, og det sydlige Sudan er sikret mulighed for selvstændighed ved en internationalt overvåget folkeafstemning efter udløbet af perioden.

I overgangsperioden står Sudan over for enorme udfordringer under opbygningen af landet, hvis det skal undgå en tilbagevenden til en væbnet konflikt. Bl.a. de massive flygtningeproblemer af de internt fordrevne er en af de store opgaver, man står over for. En hurtig genopbygning af det krigshærgede land, herunder især udvikling af fødevarerproduktion, sundhed og uddannelsessystemer vil ligeledes være centrale elementer i den periode, der følger.

Derfor må vi også sige, at vi i Venstre er glade og positive over for de officielle tilkendegivelser, der er kommet fra verdenssamfundet, om at donere 26 mia. kr. til genopbygningen af landets sydlige ende. Den danske regering har givet tilsagn om et bidrag med ca. 500 mio. kr. over de kommende år.

Men løfterne om bistand må være klart forbundet med de betingelser, der reelt gør milliarderne til en præmie for at afslutte de uhyrligheder, vi har været vidne til. Det er nu engang sådan, at vi står over for at opbygge en fred, og det er også her, det er meget vigtigt, at vi fra international side gør en stærk indsats.

Vi kommer ikke uden om, at menneskerettighedssituationen i Sudan er stærkt kritisk. Massiv undertrykkelse og systematiske krænkelse af basale menneskerettigheder har præget så vel regeringen som oprørsbevægelsen i de områder, de har kontrolleret.

Sudan har nu mulighed for at stå som et regionalt eksempel til efterfølgelse. Det opnår man bl.a. ved det styrkebidrag, som Danmark og som Venstre også støtter, som en helt klar, naturlig forlængelse af regeringens Afrikapolitik og den linje, der er lagt op til at føre i FN's Sikkerhedsråd. Regeringens Afrikapolitik udgør et grundlag for de beslutninger af betydning for Afrika, som vi nu er med til at træffe i FN's Sikkerhedsråd. I kraft af vores sikkerhedsrådsmedlemskab har vi nu muligheden for en særlig indsats for de konfliktramte afrikanske lande.

Det er glædeligt, at der er en vilje bl.a. i Den Afrikanske Union til nu i højere grad at påtage sig ansvaret for nogle af de væbnede konflikter, vi finder i Afrika. Den positive udvikling skal Danmark støtte, og derfor støtter Venstre også

det fremsatte beslutningsforslag om et troppebidrag fra dansk side.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Per Kaalund.

Per Kaalund (S):

Sudan har, som også den foregående taler var inde på, været præget af krig og uroligheder i forfærdelig mange år. I over 20 år har der pågået borgerkrig. Der har været humanitære katastrofer, som vi ikke har set magen til. 2 millioner dræbte og 4 millioner fordrevne mennesker er tal, der taler for sig selv. Det er uhyggelige tal.

Vi har set en konflikt mellem det arabisk-muslimske nord og mod oprørsbevægelserne, som de betegnes i den sydlige del, som er mere kristent domineret og måske mere afrikansk domineret. Det er glædeligt, at de parter nu ved FN's hjælp er nået til en fredsftale inklusive våbenhvile.

Et par bemærkninger også omkring Darfur, som jo ikke omfattes af denne FN-resolution, der nu ligger til grund for vores behandling her i dag: Der foregår jo stadig væk mange ganske forfærdelige ting: mord, voldtægt, afbrænding af landsbyer osv. Her er Den Afrikanske Union jo inde med et antal soldater, og det går måske ikke alt for godt, men det er godt, at Den Afrikanske Union i sig selv er gået i gang i området. Men det ligger vel også i den resolution, vi har her i dag, at der skal ske et vist samarbejde, en vis koordinering med den FN-indsats, der nu kommer i nord-syd-problematikken.

Det folkeretlige grundlag er den FN-resolution, der blev vedtaget den 24. marts, det er nr. 1590. Det er en resolution, der beskriver, hvilke tiltag der skal gøres, og den er efter min opfattelse meget dækkende. Det er jo tanken, at der skal komme en fredsbevarende styrke på ca. 10.000 mand, som FN skal stå for. Forløberen til det, og det er her, Danmark skal deltage, baserer sig jo på SHIRBRIG, som jo er en militær kapacitet med et højt beredskab, det vil sige, at de skal kunne rykke ud med 15-30 dages varsel. Det har vist sig, at SHIRBRIG'en her, som jo har hovedkvarter i Danmark, fungerer godt, når den sættes ind. Der skal i første omgang 200 mand af sted, heraf de 45 danske soldater. Vi ved, at danske soldater gør det ganske godt i de opgaver, de her er tiltænkt, bl.a. opbygningen af et hovedkvarter og en række tilhørende funktioner

dér. Ud over det kommer der 150 soldater fra Italien, og Norge stiller med et lille bidrag.

Kl. 19.15

Opgaven bliver selvfølgelig at overvåge og sikre, at fredsftalen føres ud i livet. Det bliver givet et stort arbejde. Vi ved, at Sudan har meget behov for demokrati, opbygning af et retssamfund, styrkelse af menneskerettighederne for ikke at sige indførelse af menneskerettigheder, og der skal også de danske soldater bidrage til at sikre de forhold.

Der forestår også på sigt en stor genopbygning af Sudan. Om det bliver et forenet Sudan, sådan som det vel ligger i målsætningen, er så spørgsmålet, men der ligger jo i FN-resolutio- nen, at man efter 6 år kan tage en afstemning om selvstændighed for den sydlige del af Sudan, og det må selvfølgelig også kunne gennemføres, hvis det ønskes.

Socialdemokratiet støtter, at det danske bidrag udsendes, og giver samtykke til beslutningsforslaget.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Ja tak. Næste ordfører er hr. Hans Kristian Skibby.

Hans Kristian Skibby (DF):

Med udgangspunkt i det fremlagte beslutningsforslag og den orientering, som vi har fået om situationen i Sudan, må vi sige, at der er grund til stor bekymring for Sudans fremtid og ikke mindst indbyggernes fremtid. Et stigende antal etniske og religiøse konflikter har i årtier præget landet, der generelt siden 1956 har været i borgerkrig, hvor Sudans skiftende magthavere og bl.a. oprørsbevægelsen SPLM i det sydlige Sudan har bekriget hinanden. De negative konsekvenser har været talrige, og det skønnes, at op imod 2 millioner indbyggere er blevet dræbt i fejden, og at omkring 4 millioner er flygtet eller fordrevet fra deres hjem. Konflikten er ikke mindsket siden 1989, hvor den nuværende præsident tog magten ved et militærkup.

Formålet med FN's operation i Sudan er primært at sikre en gennemførelse af den fredsftale, som blev indgået imellem parterne den 9. januar 2005. Dermed vil FN bidrage til at sikre overgangen til demokrati og fred i landet.

I den forbindelse undrer Dansk Folkeparti sig dog over, at det trods ihærdige og talrige initiativer fra FN's diplomati ikke har været muligt at få de andre afrikanske lande til at bidrage med ret mange sikkerhedsstyrker til missionen.

I bemærkningerne til beslutningsforslaget står der også, at Sudans nabolande alle har strategiske, politiske, økonomiske eller etniske interesser i Sudan. Dette er måske en af forklaringerne på den manglende afrikanske vilje til at bidrage med styrker.

Ligeledes er det ingen hemmelighed, at Sudan råder over godt 2,5 mio. km², hvor der forefindes betydelige oliekluder i en del af området. Flere af nabolandene har også interesser og andele i disse, hvilket heller ikke ligefrem motiverer til at være behjælpelige med at demokratisere Sudan.

Dansk Folkeparti har betænkeligheder ved, hvorvidt det er muligt at stabilisere og demokratisere Sudan også på længere sigt. Indsatsen her gør det i hvert fald ikke alene, og hvis man kigger på Sudans befolkning, ser man, at over 70 pct. af indbyggerne er sunnimuslimer, som til stadighed vil opretholde sharialovgivning i landet.

I forbindelse med den i januar indgæede fredsftale er der dog aftalt, at ikkemuslimer fritages fra sharialovene. Men i Dansk Folkeparti stiller vi os stærkt kritiske over for dels værdien af denne mindretalsgaranti, dels fastholdelsen af sharialovgivning generelt i et land, som påstår, at det nu efter næsten 50 års borgerkrig pludselig viser interesse for både våbenhvile, fredsinitiativer og hjælp fra resten af verden via FN.

Kl. 19.20

FN's Sikkerhedsråd vedtog den 24. marts 2005 resolution 1590, der bemyndiger etableringen af en fredsbevarende FN-operation i Sudan. Dansk Folkeparti kan i det væsentligste tilslutte sig regeringens forslag om dansk deltagelse i operationen, hvor vi dog præciserer, at det danske mandat meddeles ud fra den skriftlige fremsættelse af udenrigsministeren, hvor det præciseres, at de danske soldater primært udstationeres som en stabsafdeling til støtte for det militære hovedkvarter med stabshjælpere og sekretærbistand omfattende bl.a. etablering og vedligeholdelse af en central registrering og udarbejdelse af operationsordrer og operationsplaner.

Derudover vil staben støtte med stabshjælpere 24 timer i døgnet og bidrage med teknisk bistand til kommunikation. Sudans hovedstad, Khartoum, bliver styrkens hjemsted, dog med få udsendte i det fremskudte hovedkvarter i Juba i Sydsudan.

Med disse kommentarer tilslutter Dansk Folkeparti sig det af udenrigsministeren fremlagte forslag.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Vi synes, at den sidste bemærkning fra taleren måske afklarede sagen, for ellers forekom det mig midt i indlægget, at Dansk Folkepartis ordfører sagde, at man i det væsentligste ville tilslutte sig regeringens forslag, og så er det klart, at det er et naturligt spørgsmål at finde ud af, hvad det dækker over. Men jeg antager, at det er den sidste sætning i talen, der er gældende.

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Det, jeg mener med det væsentligste, er, at det bag en sådan indsats her jo er vigtigt, at man går ud med et helt og holdent mandat. Der er ikke noget, der hedder midt i mellem, det er enten/eller, når vi vælger at sende danske soldater på opgaver uden for det danske land.

Det betyder så også, at vi er nødt til at kigge på, om vi vurderer det til at være en forholdsvis god ting eller en dårlig ting. Her har vi så i Dansk Folkeparti valgt at sige, at der ligger nogle klare initiativer til og en målsætning om, at man vil medvirke til at få lavet fred og stabil sikkerhed i Sudan, hvad de ikke har været vant til i de seneste 50 år.

Derfor er man nødt til at gå ind, men det gør jo ikke, at vi vil sige ja til hvad som helst. Det, jeg nævner, er netop, at de danske styrker ikke er indsat som en decideret krigsstyrke. De er indsat som en styrke, som skal være behjælpelig på de områder, som klart er skitseret i beslutningsforslaget.

(Kort bemærkning).

Morten Helveg Petersen (RV):

Det er bare lige for at få boret det helt ud. Det vil sige, at Dansk Folkeparti støtter beslutningsforslaget?

(Kort bemærkning).

Hans Kristian Skibby (DF):

Helt og holdent. Det var det, jeg sagde: Enten siger man ja, eller også siger man nej. Det er også noget, man plejer at gøre i Det Radikale Venstre trods alt.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Tom Behnke.

Tom Behnke (KF):

Efter mere end 21 års borgerkrig i Sudan og mere end 2 millioner døde og 4 millioner flygtede eller fordrevne personer og også en periode, hvor der var en egentlig terrortrussel – terrornetværket Al-Qaeda har haft til huse i landet i en periode – er der nu indgået en fredsftale. Den fredsftale føler vi fra konservativ side at vi har en vis forpligtelse til at prøve at hjælpe med til at holde fast i.

Der er indgået en fredsftale, og Sudan har bedt FN om hjælp til at bevare freden i landet. Efter at vi nu også har hørt andre ordførere gøre rede for, hvordan situationen har været og er i landet, er der ingen tvivl for os om, at vi skal hjælpe til.

Og vi kan hjælpe til. Vi har både personellet, materiellet og den rigtige uddannelse, og vi er med i den såkaldte SHIRBRIG, altså FN's hurtige indsats i et område, hvor vi har mulighed for at sende soldater ud på baggrund af en FN-resolution, som foreligger. Vi kan sende soldater ud i en periode af 6 måneder til at sørge for i første omgang at sikre, at freden bevares.

Vi har så også bemærket, at det af beslutningsforslaget her tydeligt fremgår, at der er finansiel dækning for forslaget, og det hjælper selvfølgelig også godt med på vej. Så der er ingen tvivl om, at vi fra konservativ side støtter, at vi sender 45 soldater til Sudan som en del af FN's hurtige styrke til stedet til at støtte og hjælpe med opbygningen af et hovedkvarter med en stabssdeling og stabsofficerer.

Vi støtter forslaget fra konservativ side.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Morten Helveg Petersen.

Morten Helveg Petersen (RV):

Fredsftalen for det sydlige Sudan, der blev indgået den 9. januar, er et historisk skridt mod fred efter 20 års borgerkrig, en borgerkrig, der har haft over 2 millioner ofre.

Kl. 19.25

Udsendelsen af 45 soldater til UNMIS, som det hedder, udtrykker vel kernen i det FN, vi kender, men Sudan stiller os også over for dilemmaerne for det internationale samfund i det 21. århundrede.

Blå baretter, der overvåger en fredsaftale, er en kernekompetence for FN, og siden 1945 har i tusindvis af danske soldater deltaget i sådanne opgaver. Som medlem af Sikkerhedsrådet har Danmark et særligt ansvar for at fremme international fred og sikkerhed, særlig i Afrika, og derfor kan Det Rådikale Venstre kun støtte udsendelsen af danske soldater som beskrevet i beslutningsforslaget her.

Sudan er dog samtidig rammen om Darfur-konflikten, og her udfordres FN i forbindelse med principper om international retsforfølgelse og verdenssamfundets ansvar over for individer i nød. Den spinkle fred i det sydlige Sudan er desværre ikke nået til Darfurregionen i det vestlige Sudan. I Darfur har flere hundredtusinder mistet livet i en intern konflikt, hvor regeringsstøttede militser groft undertrykker civilbefolkningen.

I Darfur vil Den Internationale Straffedomstol nu søge at bringe de værste forbrydere til doms. Det er et centralt skridt i udviklingen af et internationalt samfund af ret i stedet for af magt. Den Internationale Straffedomstol skal være grundlaget for retsforfølgelse af sager om forbrydelser mod menneskeheden, krigsforbrydelser og folkedrab i fremtidige konflikter. Og man må vel sige, at i spørgsmålet om Den Internationale Straffedomstol har EU fundet sammen om et sæt af værdier, og det burde danne skole for retsforfølgelse fremover.

Desværre bringer udsendelsen af 45 danske soldater til Sudan ikke Darfurkonflikten til ende. Her viser Sikkerhedsrådet sig fra sin mere rå side, når permanente medlemmer kun nødtvungent accepterer milde sanktioner uden reelt at ville søge at bringe det, som nogle i USA i hvert fald kalder et folkemord, til ende.

Vi mener, at verdenssamfundet har et ansvar for at beskytte, et ansvar for at overtage landes ansvar over for deres borgere, når landet enten ikke kan eller vil beskytte egne borgere. Det ansvar har vi været med til at udmønte gennem humanitære interventioner. Ansvar for at beskytte ligger bag vores opbakning til det forsvar, som vi i øvrigt får med forsvarsforliget, ligesom det ansvar må hvile stærkt på Danmark som medlem af Sikkerhedsrådet og endelig på EU.

FN står ved en korsvej. Vi ser gerne, at Danmark støtter Kofi Annans opfordring til et handlingstigt og ansvarligt FN. Annan gør op med tanken om suveræne stater, hvor interne forhold alene er statens eget ansvar. Hvis ikke vi hånd-

hæver det her ansvar i Sudan, står vi over for et nyt folkemord af ufattelig tragiske dimensioner.

EU viste her en stærk enighed, og det er glædeligt. Der er behov for klare spilleregler for en fælles udenrigspolitik og en fælles strategi. Konkret bør EU også støtte Den Afrikanske Union, der reelt ikke er i stand til at sikre fred på grund af mangel på ressourcer og politisk opbakning. Her er der en oplagt opgave for EU.

Vi støtter forslaget om at sende danske soldater til Sudan. Vi finder, at det er et godt eksempel på, hvor dansk forsvar virkelig gør god og stor nytte.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Holger K. Nielsen.

Holger K. Nielsen (SF):

Vores ordfører, hr. Villy Søvndal, er optaget af møder andre steder, så jeg skal sige på vegne af SF, at vi kan støtte det her beslutningsforslag.

Jeg er enig i de mere principielle betragtninger, som den forrige taler kom med, og vi deler helt opfattelsen af nødvendigheden af en stærk folkeret, nødvendigheden af opgør med krigsforbrydere og også et håb om, at Darfurkonflikten kan finde sin ende.

Det er jo en klassisk fredsbevarende FN-aktion, som vi har tradition for her i Danmark at kunne deltage i. Derfor støtter vi det her beslutningsforslag, også i håb om, at vi kan bidrage til, at den etablerede fredsordning også kan blive ført ud i livet, og at det kan føre til større stabilitet i hele regionen.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak til ordføreren. Næste ordfører er hr. Frank Aaen.

Frank Aaen (EL):

Enhedslisten kan også støtte forslaget. Vi synes selvfølgelig, at den fredsaftale, der er indgået, fortjener det internationale samfunds opbakning. Vi støtter også en fredsbevarende styrke og, at vi fra Danmarks side deltager i den fredsbevarende styrke.

Kl. 19.30

Vi er også tilfredse med, at der i processen her omkring Sudan, selv om den er trukket langt, alt for langt, ud, også er sket en tilslutning til, at Den Internationale Straffedomstol kan retsforfølge ansvarlige for overtrædelse af menneskerettighederne og den humanitære folkeret i Su-

dan. Det er også meget tilfredsstillende. Men når det så er sagt, så først en lidt kritisk bemærkning og derefter et spørgsmål.

Den kritiske bemærkning går ud på, at USA endnu en gang har prøvet at undslå sig i forbindelse med Den Internationale Straffedomstol og her desværre har fået opbakning til, som der er skrevet i resolution 1593, at amerikanske statsborgere ikke kan strafforfølges ved Den Internationale Straffedomstol.

Det er stærkt utilfredsstillende, det ved jeg også at regeringen mener. Jeg synes godt, at man noget stærkere i FN's Sikkerhedsråd kunne have markeret den danske modstand mod USA's optræden, men jeg er da tilfreds med, og jeg ved, at det er det synspunkt, man har, at USA selvfølgelig også skal acceptere Den Internationale Straffedomstol, også for sine egne statsborgere. Det her er meget utilfredsstillende, og det gør det jo vanskeligere at få andre lande til at tilslutte sig, når de kan henvise til, at den største supermagt ikke ønsker at tilslutte sig. Det er den ene ting. Det var kritikken.

Det andet er et spørgsmål, som jeg tror en enkelt anden ordfører eller to måske har været inde på. Det her stopper jo ikke det, der foregår i den vestlige del af Sudan, i Darfur. Tværtimod kommer der jo meldinger om, det er også det, vi har fået af informationer fra Udenrigsministeriet, at det faktisk bliver værre og værre, og at der er mere og mere brug for, at der sker noget internationalt for at stoppe det regulære folkemord, der er i gang. Og der er det altså meget beklageligt, at der endnu ikke er truffet nogen foranstaltninger til at gå mere ind.

Jeg har forstået, at der her er mulighed for en lille opbakning til det, der foregår i øjeblikket, og som er helt utilstrækkeligt. Jeg har forstået, at aftalen om den store bistand til Sudan skulle fremme, at der sker lidt med hensyn til Darfur, men alle og enhver kan se, at det ikke er tilstrækkeligt, og jeg tror heller ikke, at det med penge er tilstrækkeligt. De har jo oliemilliarder selv.

Så jeg tror desværre, at vi må se i øjnene, at hvis ikke der sker noget mere fra det internationale samfund, så vil myrderierne og sulten og nøden og elendigheden i Darfur fortsætte. Det er derfor, jeg har det helt åbne spørgsmål, for jeg har ikke selv svaret, men jeg håber, at udenrigsministeren kan hjælpe os lidt:

Hvad er den danske regerings politik helt aktuelt? Og hvad er vores politik i Sikkerhedsrådet for at sørge for, at der så hurtigt som muligt bli-

ver taget nogle initiativer fra det internationale samfund til at stoppe myrderierne i Darfur? Vi skal jo ikke have et nyt Rwanda, vi er måske allerede så småt i gang. Det skal vi have stoppet. Det har vi lovet hinanden flere gange før, det er vi også nødt til at love hinanden nu, og derfor er det også nødvendigt, at der sker noget.

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg vil også gerne her takke Folketinget for den brede tilslutning, der er til, at Danmark påtager sig sit ansvar i forbindelse med Sudan og også Darfurkonflikten. Det er meget vigtigt, at Danmark viser, at disse forfærdelige ting, der foregår i Afrika, også interesserer os og vedrører os. Derfor hilser jeg velkomment, at vi nu har hele Folketingets støtte til at sende 45 soldater af sted med SHIRBRIG.

Det er jo rigtigt, som det er blevet sagt i flere af de indlæg, der har været, at det jo ikke er løsningen på hele tragedien. Det, det er tale om med SHIRBRIG og de 10.000 mand, som der altså skal komme i hele FN-hæren, er, at nord-sydfreds aftalen fra 9. januar skal beskyttes. Den har jo også krævet millioner af ofre, fordrevne og døde, og det er den, man er enige om nu skal stoppes. Det har man så fået FN med ind i, og det er vedtaget i Sikkerhedsrådet. Men det er jo også rigtigt, som det er blevet sagt her i dag, at det jo ikke i sig selv løser Darfurproblemet.

Derfor har Danmark i Sikkerhedsrådet arbejdet for, at nord-syd-konflikten blev standset. Forsvarsministeren og jeg var i Sudan i november måned og havde samtaler med de relevante personer dernede, og vi har lagt vores lod i vægtskålen, også for Den Afrikanske Union, som vi jo også besøgte ved samme lejlighed, hvor jeg underskrev en samarbejdsaftale med Den Afrikanske Union, som går ud på, at Den Afrikanske Union skal blive stærkere til at løse konflikter igennem sine underorganisationer, IGAD og ECOWAS. Det var en samarbejdsaftale, som jeg tror vi lagde 240 mio. kr. bag her i november måned, og det er, fordi det er vigtigt, at Den Afrikanske Union, når den påtager sig opgaver, også føler, at den kan gennemføre dem.

Kl. 19.35

Hvis vi nu siger, at det kan Den Afrikanske Union ikke, så har vi faktisk svækket dens muligheder for at være med til at løse fremtidige konflikter. Det er derfor, at vores politik har været at få understøttet, få styrket Den Afrikanske Union, men ikke tage opgaverne fra Den Afrikanske Union. Og det er derfor, at de tre resolu-

tioner, som blev vedtaget her for nylig omkring Darfur, også rummer, at de 10.000 mand i nord-syd skal kunne støtte Den Afrikanske Union i Darfur med logistik eller andre ting. Der skal generalsekretæren komme tilbage, jeg tror, inden den 23. april med sin beskrivelse af, hvad det er for opgaver, de 10.000 mand skal kunne understøtte Den Afrikanske Union med.

Så Sikkerhedsrådet har altså sikret, at der skal være en kobling mellem de 10.000 i nord og syd, for der kan man ikke bare sidde med 10.000 mand og se på myrderier lige ved siden af – selvfølgelig kan man ikke det. Det skal han vende tilbage med.

Så har vi altså som sagt også fået vedtaget tre resolutioner om ICC, efter vi nu har fået fredsaf-talen, og tre resolutioner om Darfur, hvoraf den ene er om Den Internationale Straffedomstol. De tre resolutioner rummer altså bl.a. øgede sanktioner og øgede forbud i forbindelse med Darfur for at lægge pres på centralregeringen i Khar-toum og på militserne, selvfølgelig.

Den, der drejer sig om Den Internationale Straffedomstol, drejer sig altså om, at de personer, som FN's undersøgelseskommission har peg-et ud som folk, der formentlig, formodentlig måske har begået krigsforbrydelser, jeg tror, det er 51 personer, kan overføres til ICC. Det synes jeg faktisk, som jeg tror også hr. Morten Helveg Petersen var inde på, var et gennembrud den europæiske tilgang til den internationale retsorden.

Det var svært, det tog tid, men det lykkedes jo. Og der synes jeg trods alt, man må godskrive USA, som hr. Aaen jo kritiserede her, at USA ikke nedlagde veto, men undlod at stemme, hvilket USA jo udmærket vidste betød, at hermed kom ICC, Den Internationale Straffedomstol, i gang. Så undtog man USA's egne borgere plus borgere fra andre ikke-ICC-lande, som måtte opholde sig og blive taget i området.

Nu tror jeg altså ærlig talt ikke, at amerikanske soldater risikerer at komme for ICC, for det kræver meget alvorlige forbrydelser af en meget stor størrelsesorden plus det, at ens eget land skal være ude af stand til at straffe eller uden vilje til at straffe.

Derfor har jeg hele tiden sagt til amerikanerne: Jeres modstand er egentlig urimelig, for I har ikke nogen stor risiko for at ende for ICC, I har jo et retssystem, der fungerer. Men det er altså ikke den amerikanske opfattelse, og det er ikke Kongressens opfattelse, og derfor fik vi et gennembrud ved at kunne lave denne aftale, som

betyder, at ICC nu kommer i gang, og at fælden klapper her for første gang i forbindelser med krigsforbrydelser, der måtte være begået i Darfur.

Så det vil sige, at vi nu har fået knæsat, at man ikke kan begå den slags ustraffet, at der ikke findes strafrihed i den slags sager. Det er et gennembrud for den europæiske tankegang. Så må vi så håbe, at det afholder andre fra at begå, hvad disse 51 måske har begået, og dermed lægger en dæmper på den konflikt, der jo er der.

Så vores politik i Sikkerhedsrådet er altså meget klar: at få skabt freden og få bevaret freden og få sørget for at foretage handlinger, som betyder, at man holder sig fra at gentage, hvad man har gjort i Darfur.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Tak. Jeg beder ministeren blive på talerstolen. Hr. Frank Aaen har bedt om en kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Frank Aaen (EL):

Bare to. Først tak for svaret omkring USA. Jeg vil bare sige, at jeg godt forstår udenrigsministerens argument for, at de jo bare kunne skrive under. Men når de så ikke gør det, må der jo være en grund til det, og det er selvfølgelig stærkt beklageligt, at de forbeholder sig retten til at unddrage sig, at nogle af deres egne borgere bliver straffet for den slags forbrydelser, der ellers skal straffes ved Den Internationale Straffedomstol. Anderledes kan det jo ikke forstås. Det var den ene ting.

Den anden ting er, at det er ærgerligt, vi ikke kan nå det tættere i dag, men så vil jeg håbe, at man på det næste møde i Udenrigspolitisk Nævn vil være i stand til at komme lidt tættere på, hvad der kan gøres, for at der virkelig sker noget. For det er utilstrækkeligt, hvad der i øjeblikket foregår i forbindelse med Darfur. Kan vi ikke komme tættere på, hvad der kan gøres med støtte fra det internationale samfund for at få stoppet myrderierne, for vi skal jo ikke komme tilbage om flere måneder og konstatere, at der stadig væk sker myrderier?

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det er vi jo ganske enige i, og det er derfor, jeg har prøvet at sige, at 1: Vi arbejder for freden nord-syd, at vi arbejder for at få bevaret bevaret freden, derfor sender vi SHIRBRIG ud. 2: Vi har

hele tiden været aktive i Darfur. Vi var et af de første lande, der kom med humanitær hjælp, da det blussede op. Vi har hele tiden arbejdet for, at Darfur skulle være på dagsordenen, og vi har arbejdet for, at Den Afrikanske Union, som ville påtage sig opgaven, kunne gøre det, og vi har støttet Den Afrikanske Union også økonomisk. Så det synes jeg er ganske klare markeringer.

Da vi så også konstaterer, at Den Afrikanske Union ikke kan løse hele opgaven med de 3.200 mand, de har afsat til det, så har vi også arbejdet for, at de 10.000 mand i nord-syd-konstellationen kan få opgaver i forbindelse med Darfur. Det er så der, generalsekretæren skal komme tilbage.

Jeg har ikke hans model, for den skal han først aflevere, jeg tror, den 23. april, og jeg har i hvert fald ikke set den.

Kl. 19.40

Jeg synes, vi faktisk har prøvet, med alle de resolutioner, der er lavet omkring Darfur, og med de aktioner, der konkret er taget, og at vi med de sammenkoblinger af aktioner, som er taget, plus straffedomstolens aktivering, er kommet ret langt, men det er klart, om man er kommet langt nok, viser sig jo kun på jorden, hvis man får stoppet myrderierne, det er vi enige om.

Hermed sluttede forhandlingen, og lovforslaget overgik derefter til anden behandling.

Afstemning

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen): Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Forsvarsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 143: Forslag til lov om ændring af lov om havne. (Skibsrelaterede hjælpetjenester).

Af transport- og energiministeren (Flemming Hansen).

(Fremsat 6/4 2005).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Kim Andersen (V):

Det her forslag har til formål at etablere en forsøgsordning, så det bliver muligt for en kommunal selvstyrehavn eller en delvis ejet aktieselskabshavn i visse tilfælde af ministeren kan få tilladelse til at udføre såkaldt skibsrelaterede hjælpetjenester, det kan være losning eller det kan være bugsering af skibe i havnen.

En sådan virksomhed skal kunne dokumenteres som værende nødvendig, således at den ikke kan efterspørges ved privat virksomhed. Den skal etableres i en selvstændig virksomhed, som er afsondret fra havnens øvrige aktiviteter, og det vil være med til at gøre disse havne konkurrencedygtige på lige fod med andre. Vi synes, det er et fornuftigt tiltag, som vi fra Venstres side kan tilslutte os.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Jeg vil bare høre Venstres ordfører, hvad begrundelsen for lovforslaget egentlig er. I den relativt korte ordførertale lykkedes det ordføreren at få meddelt, at det kun er i visse tilfælde, og at det oven i købet efterfølgende i de visse tilfælde derefter skal godkendes af ministeren, og så skal man oven i købet som havn kunne dokumentere, at de opgaver, som består i losning, bugsering og fortøjning, ikke kan løses af andre. De bliver alle tre løst af andre i dag. Alle tre opgaver løses af andre aktører end havnene. Hvad er egentlig baggrunden for at stille lovforslaget?

(Kort bemærkning).

Kim Andersen (V):

Baggrunden for at stille det her forslag er, at der er nogle havne, hvor der ikke er selskaber, der på konkurrencemæssige vilkår kan yde de ydelser, som spørgeren her nævner, og derfor er der taget initiativ til, at ministeren i de havne, hvor de markedsvilkår er gældende, eller man kan sige ikke er gældende, kan give tilladelse til, at havnen kan drive den form for virksomhed også.

(Kort bemærkning).

Ole Sohn (SF):

Så er det interessant at vide, hvilke havne i dag der ikke kan få bugseret skibene ind, der ikke kan sørge for at få losset skibene og få dem fortøjet. Det er da ret interessant, hvis det eksisterer. Min pointe er, at lovforslaget er lavet på en